Dosarul nr. 3-7/2025
2-25005335-15-3-17012025-1

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

29 aprilie 2025 municipiul Cahul

Judecătoria Cahul (sediul Central)
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Cristina Daniliuc
Grefier Alvina Vulpe

examinând în ședință de judecată publică acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ion Duca împotriva Primăriei comunei Sadâc, Primarului Ilie Porumbescu privind accesul la informația de interes public.

C O N S T A T Ă :

La data de 17 ianuarie 2025, Ion Duca a depus acțiunea în procedura contenciosului administrativ împotriva Primăriei comunei Sadâc, Primarului Ilie Porumbescu privind accesul la informația de interes public.

În susținerea cererii, reclamantul Ion Duca a indicat că la data de 10 decembrie 2024 a depus o cerere în adresa Primăriei comunei Sadîc în persoana primarului Porumbescu Ilie întemeiată pe prevederile Legii privind accesul la informațiile de interes public, prin care a solicitat, să i se elibereze copii certificate de pe următoarele acte administrative, demersuri: a) actul administrativ din luna noiembrie 2017 prin care Aliona Grebănos, secretara consiliului comunal şi în calitate de persoană supleantă – Iulia Marin, contabil-şef al primăriei, au fost desemnate responsabile de includerea actelor administrative în Registrul de Stat al actelor locale; b) dispoziția nr.***** din 22 februarie 2021 prin care, responsabilă de includerea actelor în Registrul de stat al actelor locale a fost desemnată Cristina Bejan, secretară a consiliului comunal Sadâc şi Natalia Duşa, contabil şef în primăria comunei Sadîc, în calitate de persoană supleantă; c) dispoziţia ***** din data de 13 noiembrie 2024 prin care, în calitate de persoană responsabilă de includerea actelor în Registrul de Stat al actelor locale a fost desemnată Silvia Bejan, specialist în cadrul primăriei comunei Sadîc; d) demersurile adresate Oficiului teritorial Cahul din lunile noiembrie 2017, februarie 2021 şi nr. 197 din 13 noiembrie 2024 privind crearea conturilor de acces la Registrul de Stat al actelor locale pentru Aliona Grebănos, Iulia Marin, Cristina Bejan, Natalia Duşa şi Silvia Bejan.

Asemenea menționează reclamantul, că a solicitat: să fie informat despre cuantumul plăților stabilite şi achitate lunar către Aliona Grebănos, Iulia Marin, Cristina Bejan, Natalia Duşa şi Silvia Bejan pentru includerea actelor administrative în Registrul de Stat al actelor locale, cu eliberarea corespunzătoare a copiilor certificate ale actelor administrative

corespunzătoare de stabilire a plăților; să fie informat de la ce dată până la ce dată a exercitat funcția de secretar interimar al Consiliului comunal Sadîc, Silvia Bejan; să fie informat de la ce dată până la ce dată a fost remunerată Silvia Bejan, în calitate de secretar interimar al Consiliului comunal Sadîc şi care era cuantumul salariului.

Susține că, Primăria comunei Sadîc în persoana Primarului Ilie Porumbescu nu i-a eliberat informația solicitată în termenul prevăzut de lege.

Consideră că, prin refuzul neîntemeiat de a furniza informația de interes public, Primăria comunei Sadîc în persoana Primarului Ilie Porumbescu îi încalcă drepturile sale ocrotite de lege şi îi cauzează prejudicii morale considerabile. Prejudiciul moral opinează că, este echivalent cu o mie lei.

La data de 21 martie 2025, a fost depusă referința Primăria comunei Sadâc fiind semnată de către Primarul comunei Sadîc, Ilie Porumbescu.

În motivarea referinței indică că reclamantul a depus la Judecătoria Cahul (sediul Central) cererea de chemare in judecată împotriva Primăriei comunei Sadîc prin care a solicitat instanței de judecată să oblige Primăria comunei Sadîc să-i furnizeze informația solicitată prin cererea din 10 decembrie 2024.

Menționează, că prin răspunsul nr. 226 din 20.12.2024, Primarul comunei Sadîc, Ilie Porumbescu a explicat că informația pentru luna noiembrie a anului 2017 nu se deține, dispoziția nr. ***** din 22 februarie 2021 este transmisă la arhivă, responsabilii de includerea actelor administrative în Registrul de Stat al actelor locale nu au fost achitați, și totodată la răspunsul respectiv au fost anexate copiile dispoziției nr. 97-N din 13 noiembrie 2024 și nr. 197 din 13 noiembrie 2024, referitor la salariul secretarului interimar sunt date cu caracter personal. În privința exercitării funcției de secretar interimar, toate deciziile sunt publicate în Registrul de Stat al actelor locale și sunt publice.

Invocă că, acest răspuns cu actele anexate i-a fost transmis reclamantului Ion Duca prin poșta electronică la data de 20 decembrie 2024.

Concluzionează că, cererea reclamantului Ion Duca este neîntemeiată, întrucât Primăria comunei Sadîc a oferit un răspuns detaliat la solicitarea acestuia, explicând motivele pentru care anumite informații nu sunt disponibile și furnizând actele relevante pe care le deține.

Susține, că răspunsul a fost transmis reclamantului prin poșta electronică, la data de 20 decembrie 2024, prin ce consideră că, autoritatea publica și-a îndeplinit obligațiile legale privind accesul la informațiile de interes public.

În aceste condiții consideră că, nu exista temei juridic pentru a obliga Primăria comunei Sadîc să furnizeze informații pe care fie nu le deține, fie au fost deja transmise reclamantului.

Astfel, solicită respingerea cererii de chemare in judecată depusă de reclamantul Ion Duca către pârâtul Primăria comunei Sadîc privind accesul la informație, ca fiind neîntemeiată.

În cadrul ședinței de judecată reclamantul Ion Duca fiind legal citat nu s-a prezentat însă prin cerere a solicitat examinarea în lipsă a cauzei. În conformitate cu prevederile art. 218 lit. d) din Codul administrativ, art. 26 din Legea privind accesul la informațiile de interese public nr.148 din 09 iunie 2023, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa participanților

care nu s-au prezentat, înștiințați legal, fapt confirmat prin recipisa despre înștiințarea datei ședinței de judecată anexată la materialele cauzei (fila dosarului 53).

În cadrul ședinței de judecată Primarul comunei Sadîc Ilie Porumbescu, a solicitat respingerea acțiunii pe care nu o recunoaște și a susținut referința înaintat cu probele anexate la ea.

Studiind acțiunea, referința și înscrisurile anexate la actele cauzei, instanța de judecată apreciază cererea de chemare în judecată admisibilă, dar pasibilă respingerii din următoarele considerente.

Conform art. 2 alin. (1) din Codul administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanţilor la raporturile administrative, atribuţiile autorităţilor publice administrative şi ale instanţelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile şi obligaţiile participanţilor în procedura administrativă şi cea de contencios administrativ.

Potrivit art. 3 din Codul administrativ, Legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

În conformitate cu prevederile art.18 din Codul administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democrația, garantarea drepturilor și a libertăților persoanelor, precum și obligațiile acestora, satisfacerea necesităților sociale, realizarea competențelor autorităților publice, funcționarea lor legală și în bune condiții.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În conformitate cu prevederile art. 39 din Codul administrative, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Potrivit art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.

Conform art. 64 din Codul administrativ, (1) autoritatea publică este obligată să soluţioneze o cerere potrivit competenţelor sale şi în termenul stabilit de lege. (2) Refuzul de a primi sau a examina o cerere se consideră drept respingere a cererii. Aceeași regulă se aplică şi în cazul nesoluţionării unei cereri în termen legal. (3) Prin derogare de la prevederile alin.(2), în cazurile prevăzute de lege, nesoluţionarea în termen a unei cereri se consideră drept acceptare a acesteia.

Conform art.189 din Codul administrativ, (1) orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. (2) O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci

cînd autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere. (3) În cazurile prevăzute de lege, precum și în scopul revendicării drepturilor ce reies dintr-un contract administrativ, acțiunea în contencios administrativ poate fi înaintată și de autoritatea publică.

Partea reclamantă (solicitantul) revendică informații care se pretind că nu au fost oferite de partea pârâtă (furnizorul), prin urmare pretențiile respective sunt susceptibile controlului judecătoresc în ordinea contenciosului administrativ în lumina prevederilor art. art.39, 189 și art. 206 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ.

Litigiul dedus judecății este exceptat de la obligativitatea tranșării prejudiciare în conformitate cu art. 25 alin. (2) din Legea privind accesul la informațiile de interes public nr.148 din 09 iunie 2023.

Raportând circumstanțele constatate la normele de drept citate, instanța de judecată constată că reclamantul Ion Duca, în calitate de secretar al Consiliului comunal Sadâc a depus cererea privind accesul la informațiile de interes public în adresa Primăriei comunei Sadâc la data de 10 decembrie 2024. De către Primăria comunei Sadîc a fost emis răspunsul la cererea privind accesul la informațiile de interes public cu nr.226 la 20 decembrie 2024, cu prezentarea anexelor, fiind remisă prin intermediul adresei electronice indicate în cerere (filele dosarului 4, 41-44).

,Conform art. 25 alin.(3) din Legea privind accesul la informațiile de interes public nr.148 din 09 iunie 2023, acțiunea în contencios administrativ se înaintează în decurs de 30 de zile de la data comunicării răspunsului furnizorului de informații. Dacă furnizorul de informații nu soluționează cererea în termenul prevăzut la art.19, acțiunea în contencios administrativ poate fi înaintată în decursul unui an de la data expirării termenului.

Instanța de judecată concluzionează că termenul de înaintare a acțiunii a fost respectat de către reclamantul Ion Duca.

Reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitorul şi care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanţei de contencios administrativ competente pentru a obţine anularea actului, recunoașterea dreptului pretins şi repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Fiind investită cu atribuția cercetării stării de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, în temeiul art. 22 și 219 Cod administrativ, instanța de judecată reține că obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie obligarea autorității publice de a furniza informația de interes public.

În privința competenței instanței de judecată la examinarea acțiunii în contencios administrativ se constată că competența în conformitate cu prevederile art.191 alin.(1) și art.196 alin.(1) Cod administrativ revine Judecătoriei Cahul (sediul Central). Prin urmare acțiunea este depusă cu respectarea prevederilor art.191 alin.(1), art.192 alin.(2) și art.196 alin.(1) Cod administrativ.

Analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale precitate, instanța de judecată constată, că reclamantul a respectat procedura de depunere a acțiunii și termenul de depunere a acțiunii în instanța de contencios administrativ, motiv pentru care instanța judecătorească constatând că acțiunea este admisibilă, va purcede la examinarea cauzei în fond.

La caz, instanța de judecată reține, că la 10 decembrie 2024, reclamantul Ion Duca, în calitate de secretar al Consiliului comunal Sadâc a depus cerere în adresa Primăriei și primarului comunei Sadâc, Ilie Porumbescu, prin care a solicitat în temeiul Legii privind accesul la informațiile de interes public, eliberarea copii certificate de pe următoarele acte: a) Actul administrativ din luna noiembrie 2017 prin care Aliona Grebănos, secretara consiliului comunal şi în calitate de persoană supleantă – Iulia Marin, contabil-şef al primăriei, au fost desemnate responsabile de includerea actelor administrative în Registrul de Stat al actelor locale; b) Dispoziția nr.***** din 22.02.2021 prin care, responsabilă de includerea actelor în Registrul de Stat al actelor locale a fost desemnată Cristina Bejan, secretară a consiliului comunal Sadâc şi Natalia Duşa, contabil şef în primăria comunei Sadâc, în calitate de persoană supleantă; c) Dispoziţia ***** din data de 13.11.2024 prin care, în calitate de persoană responsabilă de includerea actelor în Registrul de Stat al actelor locale a fost desemnată Silvia Bejan, specialist în cadrul primăriei comunei Sadâc; d) Demersurile adresate Oficiului teritorial Cahul din lunile noiembrie 2017, februarie 2021 şi nr. 197 din 13.11.2024 privind crearea conturilor de acces la Registrul de Stat al actelor locale pentru Aliona Grebănos, Iulia Marin, Cristina Bejan, Natalia Duşa şi Silvia Bejan. Asemenea a solicitata informarea despre cuantumul plăților salariale și achitate lunar doamnelor pentru Aliona Grebănos, Iulia Marin, Cristina Bejan, Natalia Duşa şi Silvia Bejan pentru includerea actelor administrative în Registrul de stat al actelor locale, cu eliberarea corespunzătoare a copiilor certificate ale actelor administrative corespunzătoare de stabilire a plăților. Totodată, a solicitat informația de la ce dată până la ce dată a exercitat funcția de secretar interimar al Consiliului comunal Sadîc, Silvia Bejan. La fel, s-a solicitat informația de la ce dată până la ce dată a fost remunerată doamna Silvia Bejan, în calitate de secretar interimar al Consiliului comunal Sadîc și care era cuantumul salariului (fila dosarului 4).

Astfel, acțiunea este precedată de refuzul Primăriei comunei Sadâc în persoana Primarului comunei Sadâc, Ilie Porumbescu privind accesul la informațiile de interes public, prin eliberarea copiei autentificate (legalizate) de pe actele prenotate, precum și a informației despre exercitarea funcțiilor, cuantumul remunerației salariale.

Conform prevederilor art. 3 din Legea privind accesul la informațiile de interes public nr.148 din 09 iunie 2023, asigurarea accesului la informațiile de interes public se bazează pe următoarele principii: a) principiul oferirii informațiilor de interes public – toate informațiile deținute de furnizorii de informații se prezumă a fi publice; b) principiul obligației de a publica informațiile de interes public – furnizorii de informații trebuie să publice și să disemineze într-o manieră pro activă toate informațiile de interes public; c) principiul promovării guvernării deschise – autoritățile publice trebuie să promoveze în rândul agenților publici o cultură a transparenței și a deschiderii și să promoveze în rândul populației dreptul la informație; d) principiul facilitării accesului la informațiile de interes public – furnizorii de informații trebuie

să ofere asistență solicitanților, în special celor cu necesități speciale, la depunerea cererilor, la primirea și înțelegerea răspunsului. Solicitările de informații trebuie să fie examinate și soluționate într-o manieră rapidă și echitabilă; e) principiul transparenței ședințelor – ședințele autorităților publice trebuie să fie deschise pentru public și să permită documentarea informației privind procesul de luare a deciziilor.

Potrivit prevederilor art.4 din Legea privind accesul la informațiile de interes public nr.148 din 09 iunie 2023, în sensul prezentei legi, informații de interes public sunt toate informațiile deținute de furnizorii de informații, indiferent de suportul de stocare (pe hârtie, în formă electronică sau în orice alt format).

În conformitate cu prevederile art. 5 din Legea privind accesul la informațiile de interes public nr.148 din 09 iunie 2023, furnizorii de informații sunt: a) autoritățile publice; b) instituțiile publice; c) întreprinderile de stat și întreprinderile municipale; d) persoanele juridice de drept privat controlate de furnizorii de informații prevăzuți la lit. a)–c), în conformitate cu art. 203 alin. (3)–(7) din Codul civil nr. 1107/*****2; e) persoanele juridice de drept privat care prestează servicii publice, servicii publice de gospodărie comunală sau servicii de decontare; f) întreprinderile energetice care desfășoară activități în domeniul gazelor naturale, al energiei electrice sau al energiei termice; g) asociațiile profesionale și organele de autoadministrare, constituite prin lege, ale profesiilor din sectorul justiției; h) partidele politice.

Conform art. 6 din Legea nr.148 din 09 iunie 2023, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la accesul la informațiile de interes public, în formele și condițiile prevăzute de lege. (2) Furnizorii de informații sunt obligați să asigure accesul la informațiile de interes public, în formele și condițiile prevăzute de lege.

Potrivit prevederilor art.8 din Legea nr.148 din 09 iunie 2023, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la accesul la informațiile de interes public, (1) accesul la informaţiile de interes public poate fi limitat în corespundere cu criteriul proporţionalităţii prevăzut la art.9 dacă dezvăluirea informaţiei va prejudicia: a) siguranţa publică; b) relaţiile internaţionale; c) prevenirea sau descoperirea infracţiunilor ori contravenţiilor; d) efectuarea urmăririi penale; e) desfăşurarea procedurii administrative sau judiciare; f) protecţia datelor cu caracter personal; g) drepturile de proprietate intelectuală; h) secretul comercial. (2) Accesul la informaţiile de interes public este limitat şi atunci când restricţia este prevăzută expres de lege, inclusiv în cazul informaţiilor ce constituie secret de stat, bancar sau medical. (3) Prin derogare de la alin.(1) lit.f), este interzisă limitarea accesului la informaţiile de interes public care constituie date cu caracter personal referitoare la activitatea profesională a agenţilor publici, în sensul Legii integrităţii nr.82/2017, inclusiv: a) numele şi prenumele; b) funcţia; c) studiile; d) experienţa profesională; e) remuneraţia; f) conflictele de interese; g) sancţiunile disciplinare nestinse.

În conformitate cu prevederile art.9 din Legea nr.148 din 09 iunie 2023, (1) În cazul prevăzut la art.8 alin.(1), accesul la informaţiile de interes public este limitat doar dacă sunt întrunite următoarele condiţii cumulative: a) dezvăluirea informaţiei va prejudicia unul dintre scopurile legitime prevăzute la art.8 alin.(1); b) prejudiciul care va fi cauzat prin dezvăluirea informaţiei prevalează în raport cu interesul public în accesarea informaţiei.

(2) Dacă interesul public în accesarea informaţiei prevalează în raport cu prejudiciul care va fi cauzat prin dezvăluirea informaţiei, furnizorii sunt obligaţi să ofere accesul la informaţiile de interes public. (3) Interesul public prevalează în special în cazul informaţiilor a căror divulgare va contribui la: a) dezvăluirea încălcărilor grave sau în masă ale drepturilor şi libertăţilor omului, precum şi ale dreptului internaţional umanitar; b) dezvăluirea actelor de corupţie sau actelor conexe acestora; c) dezvăluirea potenţialelor conflicte de interese; d) dezvăluirea achiziţiilor publice ilegale sau a cheltuielilor ilegale din bugetele publice; e) prevenirea şi dezvăluirea ameninţărilor grave la viaţa sau sănătatea persoanelor; f) prevenirea şi dezvăluirea prejudicierii mediului înconjurător; g) înţelegerea unor probleme pentru care sunt elaborate politici publice sau desfăşurate consultări publice; h) asigurarea tratamentului egal în faţa legii.

Potrivit prevederilor art.13 din Legea prenotată, 1) orice persoană fizică sau juridică (în continuare – solicitant) are dreptul să solicite și să obțină informații de interes public în condițiile legii, prin înaintarea unei cereri de comunicare a informațiilor de interes public (în continuare – cerere). (2) Furnizorii de informații sunt obligați să comunice informațiile de interes public solicitate, în condițiile legii. (3) Prevederile Codului administrativ se aplică numai în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi.

În conformitate cu prevederile art.16 din Legea nr.148 din 09 iunie 2023, (1) cererea conține următoarele elemente obligatorii: a) numele și prenumele sau denumirea solicitantului; b) adresa poștală a solicitantului, precum și adresa poștei electronice dacă se solicită răspuns pe această cale; c) denumirea furnizorului de informații; d) specificarea informației de interes public solicitate, cu detalii suficiente și concludente, care să permită identificarea acesteia de către furnizorul de informații. (2) În cerere, solicitantul poate indica modalitatea preferată de comunicare a informației, conform art. 20 alin. (1). (3) Solicitantul nu este obligat să motiveze sau să justifice cererea sa. (4) Semnarea olografă sau electronică a cererii nu este obligatorie.

În concordanță cu art. 19 din Legea privind accesul la informațiile de interes public, informaţiile de interes public se comunică solicitantului din momentul în care sunt disponibile pentru a fi comunicate, dar nu mai târziu de 10 zile de la data înregistrării cererii. Termenul stabilit la alin. (1) poate fi prelungit cu cel mult 7 zile în cazul în care cererea este complexă sau se solicită un volum mare de informații, care necesită timp suplimentar pentru prelucrare. Prelungirea are efect doar dacă solicitantul este informat despre aceasta în scris, în interiorul termenului prevăzut la alin.(1) şi cu indicarea motivelor prelungirii. În cazul conexării cererilor conform art.18, termenul de examinare şi soluţionare curge de la data înregistrării primei cereri înaintate de către solicitant. Cererile adresate verbal se soluţionează imediat, în ziua înaintării, dacă informaţiile solicitate sunt disponibile pentru a fi comunicate imediat. În cazul în care informaţiile solicitate nu sunt disponibile pentru a fi comunicate imediat sau acestea sunt cu accesibilitate limitată, solicitantul este îndrumat să înainteze o cerere în formă electronică sau în scris, care va fi examinată şi soluţionată în termenele prevăzute la alin. (1)–(3).

Prevederile art. 28-29 din Legea privind accesul la informațiile de interes public, constituie încălcări ale legislaţiei privind accesul la informaţiile de interes public, pasibile de

sancţiune pecuniară, următoarele fapte: a) nepublicarea informaţiilor de interes public prevăzute la art.10; b) comunicarea incompletă a informaţiilor de interes public; c) solicitarea unor plăţi ilegale pentru comunicarea informaţiilor de interes public; d) respingerea sau readresarea neîntemeiată a cererii; e) refuzul neîntemeiat de a comunica informaţiile de interes public. Pentru încălcările prevăzute la art. 28, instanţa de judecată aplică furnizorului de informaţii o sancţiune pecuniară sub formă de amendă. Amenda se stabileşte în unităţi convenţionale. O unitate convenţională constituie 50 de lei. La aplicarea amenzii se ţine cont de: a) gravitatea şi durata încălcării constatate; b) consecinţele încălcării constatate pentru reclamant; c) alte circumstanţe relevante. Instanţa de judecată aplică furnizorului de informaţii: a) pentru încălcarea prevăzută la art. 28 lit. a) – amendă de la 5 la 60 de unităţi convenţionale; b) pentru încălcările prevăzute la art. 28 lit. b)–d) – amendă de la 10 la 100 de unităţi convenţionale; c) pentru încălcarea prevăzută la art. 28 lit. e) – amendă de la 20 la ***** de unităţi convenţionale. Amenda se încasează din contul furnizorului de informaţii şi se virează în bugetul de stat. Amenda se execută potrivit prevederilor Codului administrativ.

Articolul 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului, obligă instanţele să-şi motiveze deciziile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând instanţelor să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument (Van de Hurk vs. Olanda). Întinderea obligaţiei de a-şi motiva deciziile poate varia în conformitate cu natura deciziei şi trebuie determinată în lumina circumstanţelor cauzei (Ruiz Torija vs. Spania şi Hiro Balani vs. Spania). Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea vs. România, Helle vs. Finlanda).

Controlul judiciar asupra puterii executive este denumit sugestiv „contencios administrativ”, prin care se înţelege activitatea de soluţionare de către instanţele de contencios administrativ, prevăzute de lege, a conflictelor în care, cel puţin, una dintre părţi este o autoritate a administraţiei publice, un funcţionar al acesteia sau un serviciu public administrativ, conflicte generate din acte administrative ilegale ori din refuzul soluţionării unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Conceptul de informație publică se referă la ”toate informațiile înregistrate sub orice formă, elaborate sau primite și deținute de autoritățile publice” (art. 1 alin. (2) lit. b) din Convenția de la Tromsø – Convenția Consiliului Europei privind accesul la documentele oficiale din *****9, la care Republica Moldova este parte). În comparație cu Convenția de la Tromsø, este stabilit în mod expres că definiția acoperă toate informațiile, indiferent de formă (suportul de stocare). Aceasta înseamnă că dreptul de acces se referă la informațiile înregistrate, în special sub formă de: document scris; document electronic; imagine; hartă; înregistrare audio, video sau audio-vizuală. Această listă nu este exhaustivă, deoarece, odată cu progresul tehnic, ar putea fi dezvoltate forme noi de înregistrare și stocare a informațiilor.

Cu toate acestea, este esențial să se sublinieze faptul că această definiție include accesul la informațiile existente deținute de furnizorii de informații, dar nu obligă furnizorii de informații să genereze informații noi. În special, definiția nu impune furnizorului de informații să desfășoare acțiuni de investigare, să întreprindă activități de cercetare, să evalueze fiabilitatea și calitatea

informațiilor sau să colecteze date din surse externe.

În conformitate cu Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind interpretarea art.34 din Constituție, dreptul de acces la informațiile de interes public are dublă natură, implicând atât dreptul de a solicita, cât și dreptul de a primi informații.

Judecătorul remarcă faptul că, accesul la informaţiile oficiale constituie un drept fundamental al persoanei de a fi informat, o modalitate de control asupra activităţii autorităţilor/instituţiilor publice, de stimulare a formării opiniilor şi participării active a populaţiei la procesul de luare a deciziilor în spirit democratic. Dreptul de acces la informațiile publice este garantat pentru toate persoanele fizice și juridice, fără nicio formă de discriminare bazată, de exemplu, pe cetățenie, reședință sau natură juridică. Caracterul său universal impune, de asemenea, absența oricăror privilegii speciale de acces la informații în legătură cu statutul solicitanților. Informația de interes public este produsă și deținută de instituțiile publice, din bani publici, adică ai contribuabililor. Ea este un bun public care aparține tuturor.

În accepțiunea Convenției de la Tromsø, documente oficiale înseamnă toate informaţiile înregistrate în orice formă, elaborate, recepţionate sau deţinute de către autorităţile publice.

Din perspectiva Legii privind accesul la informațiile de interes public, este important ca informația solicitată să fie comunicată necondiționat și în termen. De asemenea, obiectul cererii de furnizare a informațiilor trebuie să fie cert, concret și individualizat, nicidecum dedus sau presupus ori general.

La caz, partea reclamantă Ion Duca la data de 17 ianuarie 2025 a depus cerere în procedura contenciosului administrativ prin care insistă pe constatarea încălcării de către Primăria comunei Sadâc în persoana Primarului Ilie Porumbescu a dreptului subsemnatului de acces la informația de interes public solicitată prin cererea din 10 decembrie 2024 depusă în calitatea de secretar al Consiliului comunal Sadîc din 10 decembrie 2024, obligarea Primăriei comunei Sadâc în persoana primarului Ilie Porumbescu să furnizeze informația de interes public solicitată prin cererea din 10 decembrie 2024, încasarea de la Primăria comunei Sadâc în persoana primarului Ilie Porumbescu prejudiciul moral în mărime de ***** lei precum și cheltuielile de judecată, aplicarea amenzii față de Primăria comunei Sadâc în persoana primarului Ilie Porumbescu în mărime de ***** unități convenționale.

Potrivit prevederilor art. 37 alin.(1) din Legea privind administrația publică locală nr.436 din 28.12.*****6, (1) secretarul consiliului local este şi secretar al satului (comunei), oraşului (municipiului). Candidatul la funcţia de secretar al consiliului local trebuie să deţină studii superioare, absolvite cu diplomă de licenţă sau echivalentă, în drept sau în administraţie publică şi să îndeplinească condiţiile de bază prevăzute de art.27 din Legea nr.158/*****8 cu privire la funcţia publică şi statutul funcţionarului public.

Conform art.38 alin.(1) din Legea privind administrația publică locală nr.436 din 28.12.*****6, numirea în funcţie a secretarului consiliului local se efectuează pe criterii de profesionalism de către consiliul local, în conformitate cu Legea nr.158/*****8 cu privire la funcţia publică şi statutul funcţionarului public.

În conformitate cu prevederile art.39 din Legea privind administrația publică locală nr.436

din 28.12.*****6, (1) Secretarul îndeplineşte, sub autoritatea primarului, următoarele atribuţii de bază: a) asigură înştiinţarea convocării consiliului local; b) participă la şedinţele consiliului local; c) avizează proiectele de decizii ale consiliului local şi contrasemnează deciziile; c[1]) exercită atribuţiile unităţii gender la nivel local, garantînd implementarea principiului egalităţii între femei şi bărbaţi; d) asigură buna funcţionare a primăriei; e) asigură efectuarea lucrărilor de secretariat; f) pregăteşte materialele pe marginea problemelor supuse dezbaterii în consiliul local; g) comunică şi remite, în termen de 5 zile, dacă legea nu prevede altfel, autorităţilor şi persoanelor interesate actele emise de consiliul local sau de primar; h) asigură consultarea publică a proiectelor de decizii ale consiliului local şi de dispoziţii normative ale primarului, informarea publicului referitor la deciziile adoptate şi la dispoziţiile emise; h[1]) asigură includerea actelor autorităţii administraţiei publice locale în Registrul de stat al actelor locale, în conformitate cu prezenta lege; i) primeşte, distribuie şi întreţine corespondenţa; j) eliberează extrase sau copii de pe orice act din arhiva consiliului local, în afara celor care conţin informaţii secrete, stabilite potrivit legii, precum şi extrase şi copii de pe actele de stare civilă; j[1]) eliberează extrase din registrul actelor notariale deţinute, rectifică erorile materiale sau completează omisiunile vădite în actele notariale întocmite până la data de 1 martie 2019, de asemenea eliberează duplicate ale actelor notariale emise de către secretarul consiliului local până la data de 1 martie 2019; k) organizează, coordonează, poartă răspundere pentru activitatea serviciilor de stare civilă, de protecţie socială şi exercită, după caz, atribuţiile respective; l) ţine evidenţa gospodăriilor ţărăneşti (de fermier) şi a asociaţiilor acestora conform registrului aprobat de Guvern; m) păstrează şi aplică, după caz, sigiliul; n) acordă ajutor consilierilor şi comisiilor consiliului local; o) administrează sediul primăriei şi bunurile ei; p) eliberează certificate de proprietate privată ce confirmă dreptul de proprietate asupra cotelor-părţi valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole, în baza anexelor la procesul-verbal al comisiei de privatizare a bunurilor întreprinderilor agricole, conform modelului aprobat de Ministerul Economiei; q) legalizează semnăturile de pe documente, legalizează copiile de pe documente şi extrasele din ele, autentifică procurile privind reprezentarea titularului pentru depunerea cererii şi a actelor necesare pentru stabilirea, reexaminarea şi recalcularea pensiei, conform prevederilor Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, precum şi a alocaţiilor şi indemnizaţiilor, pentru stabilirea şi plata compensaţiilor persoanelor cu dizabilităţi, pentru primirea pensiilor, alocaţiilor şi indemnizaţiilor, mijloacelor băneşti repartizate acţionarilor fondurilor de investiţii nemutuale în proces de lichidare silită, fondurilor de investiţii pentru privatizare în proces de lichidare silită, pentru primirea sumelor indexate la depunerile băneşti ale cetăţenilor în "Banca de Economii" S.A., în proces de lichidare silită, precum şi pentru dreptul de înregistrare, transmitere în folosinţă şi înstrăinare a dreptului de proprietate asupra cotelor valorice din bunurile întreprinderilor agricole; r) înregistrează contractele de arendă a terenurilor agricole şi a altor bunuri agricole încheiate pe un termen de pînă la 5 ani inclusiv. (1[1]) În cazul apariţiei uneia dintre circumstanţele prevăzute la art.178 alin.(1) din Codul electoral şi art.5 din Legea nr.768/*****0 privind statutul alesului local, secretarul consiliului comunică în scris acest fapt Comisiei Electorale Centrale în termen de cel mult 15 zile de la data apariţiei circumstanţei sau

de la efectuarea controlului de legalitate a dispoziţiei primarului emise în condiţiile art.25 alin.(3). (1^2) Modul de efectuare a procedurilor prevăzute la alin.(1) lit.j1), precum şi modelul girului special pentru secretarul consiliului local se stabilesc prin ordinul ministrului justiţiei. (2) Secretarul îndeplineşte şi alte atribuţii prevăzute de lege sau încredinţate de către consiliul local ori de către primar.

Instanța de judecată remarcă, că art.39 din Legea privind administrația publică locală nr.436 din 28.12.*****6, prevede drepturile secretarului consiliului local, în conformitate cu Legea nr.158/*****8 cu privire la funcţia publică şi statutul funcţionarului public, inclusiv dreptul de a avea acces la orice informație de interes public. Cu toate acestea, acest drept trebuie exercitat în conformitate cu procedurile de stabilitate de lege și de regulamentele autorităților locale.

Instanța de judecată constată, că deși actele administrative din luna noiembrie 2017, dispozițiile Primarului solicitat poate fi considerat informație de interes public, solicitarea reclamantului nu se încadrează în prevederile Legii privind accesul la informațiile de interes public nr.148 din 09 iunie 2023, deoarece a fost făcută în calitate de secretar al Consiliului comunal Sadâc și nu de cetățean.

Cu referire la informația solicitată privind cuantumul plăților salariale și achitate lunar doamnelor pentru Aliona Grebănos, Iulia Marin, Cristina Bejan, Natalia Duşa şi Silvia Bejan pentru includerea actelor administrative în Registrul de stat al actelor locale, cu eliberarea corespunzătoare a copiilor certificate ale actelor administrative corespunzătoare de stabilire a plăților, informația de la ce dată până la ce dată a exercitat funcția de secretar interimar al Consiliului comunal Sadîc, Silvia Bejan, informația de la ce dată până la ce dată a fost remunerată doamna Silvia Bejan, în calitate de secretar interimar al Consiliului comunal Sadîc și care era cuantumul salariului, instanța de judecată reține, că acesta informație cade sub incidența prevederilor art. 8 alin.(1) lit.f) din Legea privind accesul la informațiile de interes public.

Prin urmare, drepturile și obligațiile reclamantului Ion Duca în calitatea de secretar al Consiliului comunal Sadâc sunt reglementate de Legea privind administrația publică locală nr.436 din 28.12.*****6, care prevede, că secretarul consiliului este contribuie la furnizarea informației, prin comunicarea şi remiterea, în termen de 5 zile, dacă legea nu prevede altfel, autorităţilor şi persoanelor interesate actele emise de consiliul local sau de primar, prin eliberează extrase sau copii de pe orice act din arhiva consiliului local, în afara celor care conţin informaţii secrete, stabilite potrivit legii, asigură includerea actelor autorităţii administraţiei publice locale în Registrul de stat al actelor locale, în conformitate cu prezenta lege, Secretarul îndeplineşte şi alte atribuţii prevăzute de lege sau încredinţate de către consiliul local ori de către primar.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Társaság a Szabadságjogokért c. Ungariei (cererea nr. 37374/05, hotărârea din 14 aprilie *****9), a recunoscut că accesul la informațiile de interes public este un drept fundamental. Cu toate acestea, Curtea a subliniat că acest drept nu este absolut și poate fi supus unor limite rezonabile și proporționale.

Conform art.34 din Constituție, (1) dreptul persoanei de a avea acces la orice informaţie de interes public nu poate fi îngrădit. (2) Autorităţile publice, potrivit competenţelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetăţenilor asupra treburilor publice şi asupra problemelor de interes personal. (3) Dreptul la informaţie nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecţie a cetăţenilor sau siguranţa naţională. (4) Mijloacele de informare publică, de stat sau private, sunt obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice. (5) Mijloacele de informare publică nu sunt supuse cenzurii.

Instanța de judecată remarcă, că exercitarea drepturilor și obligațiile unui secretar de consiliu trebuie să se realizeze prin prisma funcției ca personal din autorităţile publice care desfăşoară activităţi de secretariat, protocol, administrative, de administrare a sistemelor informaţionale, inclusiv de introducere şi prelucrare a informaţiei ce asigură funcţionarea autorităţii publice conferite de lege, precum și prin fișa postului, și nu prin invocarea drepturilor generale ale cetățenilor.

Potrivit prevederilor art. 2 alin. (2) din Legea privind accesul la informațiile de interes public prevede că, prezenta lege nu aduce atingere reglementărilor speciale privind accesul la informaţiile de interes public, care se conţin în alte legi.

Principiul specialia generalibus derogant (legea specială derogă de la legea generală) susține aplicarea cu prioritate a Legii privind administrația publică locală nr.436 din 28.12.*****6 în raportul cu Legea privind accesul la informațiile de interes public nr.148 din 09 iunie 2023, în cazul specific al reclamantului Ion Duca.

Aplicarea principiului proporționalității, consacrat în art. 54 din Constituție și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (de exemplu, cauza Handyside c. Regatului Unit, 1976), sugerează că limitarea accesului reclamantului la informația solicitată nu este disproporționată, având în vedere că acestea dispune de alte mijloace legale pentru a-și exercita atribuțiile de secretar al Consiliului comunei Sadîc.

Interpretarea teleologică a Legii privind accesul la informațiile de interes public nr.148 din 09 iunie 2023, indică faptul că scopul este de a asigura transparența activității autorităților publice în relația cu cetățenii, și nu a reglementărilor raporturilor interne între diferitele organe sau reprezentanți ai administrației publice locale.

Instanța de judecată reține, că de către reclamantul Ion Duca nu a fost prezentate careva probe confirmative sau argumente plauzibile cu privire la imposibilitatea lui Ion Duca de accesa în baza atribuțiilor îndeplinite sub autoritatea primarului comunei Sadîc Ilie Porumbescu, în calitate de secretar al Consiliului comunei Sadîc a actul administrativ din luna noiembrie 2017 prin care Aliona Grebănos, secretara consiliului comunal şi în calitate de persoană supleantă – Iulia Marin, contabil-şef al primăriei, au fost desemnate responsabile de includerea actelor administrative în Registrul de Stat al actelor locale; dispoziția nr.***** din 22.02.2021 prin care, responsabilă de includerea actelor în Registrul de Stat al actelor locale a fost desemnată Cristina Bejan, secretară a consiliului comunal Sadâc şi Natalia Duşa, contabil şef în primăria comunei Sadâc, în calitate de persoană supleantă; dispoziția ***** din data de 13.11.2024 prin care, în calitate de persoană responsabilă de includerea actelor în Registrul de Stat al actelor locale a fost

desemnată Silvia Bejan, specialist în cadrul primăriei comunei Sadâc; demersurile adresate Oficiului teritorial Cahul din lunile noiembrie 2017, februarie 2021 şi nr. 197 din 13.11.2024 privind crearea conturilor de acces la Registrul de Stat al actelor locale pentru Aliona Grebănos, Iulia Marin, Cristina Bejan, Natalia Duşa şi Silvia Bejan.

Cu referire la solicitarea reclamantului Ion Duca privind încasarea prejudiciului moral nu a prezentat probe concludente care să demonstreze suferințe psihice sau morale cauzate de Primăria comunei Sadîc în persoana Primarului Ilie Porumbescu.

Cu referire la solicitarea reclamantului Ion Duca privind aplicarea Primăria comunei Sadîc în persoana Primarului Ilie Porumbescu a amenzii în mărime de ***** de unități convenționale, instanța de judecată reține, că nu s-a constatat careva fapte ce constituie încălcări ale legislației privind accesul la informațiile de interes public, pasibile de sancțiune pecuniară prin prisma prevederilor art.28 din Legea privind accesul la informațiile de interes public nr.148 din 09 iunie 2023.

Conform art.224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, examinând acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e).

Reieșind din prevederile legale enunțate și explicațiile părților indicate în cerere și în referință, instanța de judecată ajunge la concluzia de a respinge acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ion Duca împotriva Primăriei comunei Sadâc și Primarului comunei Sadâc, Ilie Porumbescu cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informația de interes public, obligarea prezentării informației solicitate prin cererea din 10 decembrie 2024, încasarea despăgubirii pentru prejudiciul moral în mărime de ***** lei, aplicarea amenzii în mărime de ***** de unităţi convenţionale, ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. f), 232 din Codul administrativ, art. 238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e

Se respinge acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ion Duca împotriva Primăriei comunei Sadîc și Primarului comunei Sadîc, Ilie Porumbescu cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informația de interes public, obligarea Primăriei comunei Sadîc, în persoana primarului Ilie Porumbescu furnizarea informației solicitate prin cererea din 10 decembrie 2024, încasarea prejudiciului moral în mărime de ***** lei, aplicarea amenzii în mărime de ***** de unităţi convenţionale.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Sud (sediul Central Cahul) în termen de 30 zile din data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Cahul (sediul Central). Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la Judecătoria Cahul (sediul Central).

Preşedintele şedinţei,
Judecător /semnătura/ **Cristina Daniliuc**

Copia corespunde cu originalul
Judecător Cristina Daniliuc